SIŁA I ZDROWIE

Dodatek tygodniowy „Słowa Pomorskiego„

Nr. 44. Wtorek, 10. listopada 1931 r. Rok V.

Łucznictwo. 1

Jego rozwój i dzieje. — Łuk — bronią „świętą". — Łuk w Biblji. — Homer a łuk.

Jednym ze sportów najmniej u nas rozpowszechnionym jest łucznictwo, które u narodów zachodniej Europy i Ameryki nie tylko cieszy się ogromnem powodzeniem, ale stanowi jedyny dział wśród ćwiczeń fizycznych, posiadający nieprzerwaną tradycję w ciągu całych wieków.

Łuk należy do najdawniejszych broni miotających, której człowiek używał już w czasach przedhistorycznych Łuk często bywa wspominany w kronikach, pamiętnikach, poezji i jest uwieczniony w rzeźbach i malowidłach ludów starożytnych i średniowiecza.

Najstarszym chyba historycznym łucznikiem był Ezaw, o którym Biblja mówi, że na rozkaz ojca swego: „Przetoż, teraz weźmij, proszę, naczynie twoje, sajdak twój i łuk twój a wynijdź w pole i ułów mi zwierzynę" — poszedł, wrócił z bogatym łupem.

U ludów starożytnych i średniowiecza łuk był bronią niezwykle cenioną. U Egipcjan, Persów, Babilończyków łuk był bronią niemal świętą — bronią szlachetnych, której używali nawet najwyżsi władcy, królowie i faraonowie, przeciw wrogom lub też na wyprawach myśliwskich.

Grecy starożytni, u których łuk był bronią świętą, ponieważ posługiwali się nim bogowie Apollo, Diana, Amor, sami na wojnie łuku nieużywali.

Łucznicy macedońscy stanowili oddzielny korpus w lekkiej piechocie Aleksandra Wielkiego.

Pomiędzy barbarzyńcami szczególniej Scytowie i Partowie uchodzili za wyśmienitych łuczników konnych i pieszych.

Początkowo do wykonania łuku, Grecy używali rogów antylopy, nasady ich spajano okuciem metalowem. O kształcie tego łuku mówi Homer w Iliadzie (IV. 105 59)

„Wnet też syn Likaona wydobył łuk utoczony z rogów, z dwóch, koziorożca skocznego... Na łbie rogi sterczały mu wielkie szesnastoprędziowe. Z nich zaś łuk wygotował rogownik. Oskrobał je gładko. Wypolerował i sprzęgiem złotym misternie połączył".

W dobie późniejszej na wzór łuku rogowego. wyrabiano łuki drewniane.

Rzymianie łuk wprowadzili, podobno, dopiero za czasów Marcjusza. Uzbrojone w łuki były cudzoziemskie wojska posiłkowe i one wyłącznie w armji rzymskiej tego oręża stale używały. Widujemy na pomnikach cesarstwa łuk w rękach wojowników barbarzyńskich albo i żołnierzy rzymskich, którzy jednak należeli do wojsk posiłkowych. Od wojen punickich jednakże zaczęto większą do tej broni przykładać wagę i od tego czasu łucznicy kreteńscy i balearscy, występują w piechocie rzymskiej jako oddziały regularne. Sprzymierzeńcy azjatyccy dostarczali łuczników konnych, którzy celowali w posługiwaniu się łukiem z niesłych. zręcznością. Kształt łuku rzymskiego podobny był do greckiego.

Armeńczycy, Trakowie, Partowie, Scytowie, Turcy, Arabowie używali łuku jako broni wojennej.

W Japonji łucznictwo doznaje powszechnego poparcia a jego ważną rolę sportu narodowego zapewnia stałe i praktyczne uprawianie przez najwybitniejsze osobistości ze wszystkich sfer całego społeczeństwa. Łucznictwa uczą specjalni nauczyciele, traktujący je poważnie nie jak zabawę, a raczej jak sztukę. Syn mikada a także sfery wojskowe, naukowe i polityczne uprawiają łucznictwo.

Bretończycy, Normanowie, Celtowie, Gallowie używali stale łuków na wojnie . Germanowie prawie tylko na łowach. Hunnowie posiadali łuki sporządzone z rogu o wielkiej sile przebicia i używali zarówno na wojnie jak i do celów łowieckich.

Z pośród narodów kontynetu łucznictwo francuskie posiada najbardziej interesującą przeszłość historyczną, której początek ginie w pomroce wieków, bowiem już w IX w. istniały kompanje gwardji łuczniczej, która pod nazwą „Wolnych Łuczników" występuje jako pierwsze regularne wojsko piesze, stanowiące siły zbrojne. Wojskom tym powierzono straż nad relikwjami św. Sebastjana, który jest patronem łuczników. Łucznicy francuscy uważają się za spadkobierców walecznych żołnierzy. Organizacje łucznicze rozwijają się bez przerwy od dawnych czasów aż do dni ostatnich.

Za czasów Elżbiety (1569 — 1603) organizacja wojsk łuczniczych osiągnęła swój najwyższy stopień rozwoju i rozniosła szeroko po świecie sławę bojowego łucznictwa angielskiego. Umiejętnie używane przez średniowiecznych wodzów, wojska łucznicze niejednokrotnie rozstrzygały losy walki. Najsprawniejszymi łucznikami w średniowieczu byli Anglicy, u których łuk utrzymał się najdłużej. W Anglji gros łucznictwa tworzy arystokracja, uważająca łuk za swój honorowy oręż i uprawiająca sport łuczniczy zdawiendawna.

W Niemczech łucznictwo długo pozostawało w głębokim cieniu, jaki na nie rzucił sport strzelecki i nierozwijało się ono wcale. Dopiero ostatnio zmieniły się stosunki pod tym względem i obecnie łucznictwo ponownie się rozwija.

U nas łuk znany był zdawiendawna i przetrwał aż do XVII stulecia, zwłaszcza w jeździe lekkiej, gdzie szczególniej nadawał się do szybkiego użycia, dzięki swojej prostocie. Już za pierwszych Piastów sztuka wojenna umie kombinować użycie łuczników pieszych z uderzeniami jazdy. Mimo że kusze znali już nasi wojownicy w wieku XIV, łuk długo zajmował swoje poczesne miejsce wśród ówczesnego oręża. Jeszcze w drugiej połowie XVII w. szlachta polska posługiwała się łukiem chętniej, niż pierwotną formą guldynki. W czasie wojen krzyżackich, zakon niejednokrotnie zamawiał sobie wyborowe oddziały łuczników angielskich w wojnie przeciw Polsce i Litwie.

Do dnia dzisiejszego niektóre dzikie plemiona Indjan Ameryki Półn. i Poł. a także Filipińczycy i inni używają łuku, jako broni wojskowej i myśliwskiej.

W obecnych czasach zastosowanie łuku do polowania na ptaki w locie i dziczyznę w biegu, ograniczają dość duże koszty strzał, które w bujnej roślinności, a zwłaszcza wśrod ogrodów i pól prawie zawsze giną. Strzały do ptaków, z wyjątkiem ptactwa wodnego, niepotrzebują ostrego grotu, zamiast tego powinny mieć dość tępy guzik. Strzała taka nie zabija a raczej zrzuci na ziemię Przyjemność polowania z łukiem nie polega na bogatych łupach, a na zręczności jaką trzeba rozwinąć, trudności podejścia i cichości strzałów, które pozwala na wypuszczenie kilkunastu strzał, bez spłoszenia innego zwierzęcia.

O łucznictwie jako współczesnym sporcie — w następnym artykule S. K.

(Dokończenie nastąpi).

Z Torunia.

Korpus Kadetów z Chełmna w gościnie. W niedzielę, 8. 11. bawił w Toruniu zespół sportowy korpusu kadetów N 2 z Chełmna, który rozegrał spotkanie z toruńskim GKS. (Gimnazj. Kl. Sport.) w koszykówkę, siatkówkę i w ping-pong.

W koszykówce zwyciężyli kadeci w stosunku 33:27 (21:6). W siatkówce zwycięstwo przypadło również gościom w stosunku 30:20 (15:9). Drużyna kadetów b. dobra, aczkolwiek i torуńczycy wykazali niezły poziom gry.

W ping-pongu z 5 gier 4 gry pojedyncze i 1 podwójną wygrali torуńczycy. Wyniki gier: Lisewski (T) — Czarnocki (Ch) 21:19, 21:16; Szuman (T) — Frączek (Ch) 21:9, 21:13; Krugłowski (T) — Zieliński (Ch) 21:19, 21:19; Herman (T) — Dobosz (Ch) 21:17, 18:21, 21:18. Gra podwójna: Herman — Lisewski (T) — Frączek — Zieliński (Ch) 21:16, 17:21, 21:19.

Przedmecz koszykówki GKS. — 4 p. lotn. 14:8.

Zawody odbyły się w hali gimn. Szk. Podch. Art. Sędziował w koszyk. i siatkówce por. Laurentowski.

Doroczne w. zebranie Pom. Okr. Zw. Hokeja na lodzie odbędzie się w niedzielę 15 bm. w Toruniu we Dworze Artusa o g. 11-ej w pierwszym terminie a o godz. 11,30 w drugim terminie.

Porządek dzienny: 1. Wybór przewodniczącego, 2. Sprawozdanie ustępującego zarządu, 3. Dyskusja nad sprawozdaniem zarządu i udzielenie ustępującemu zarządowi absolutorjum, 4. Wybór władz związku, 5. Program sportowy na sezon 1931-32, 6. Wolne wnioski.

Delegat klubu powinien posiadać pisemne pełnomocnictwo.

Kronika sportowa.

Piłka nożna.

Zawieszenie ŁKS zniesione. Niedawno Łódzki Klub Sportowy został zawieszony przez Ligę naskutek odmowy przez ŁKS opłacania odpowiednich odsetków od wpływów z meczów na rzecz odbudowy trybun w Krakowie.

Obecnie po szczegółowem rozpatrzeniu sprawy Liga uznała, że opłaty na rzecz odbudowy trybun w Krakowie nie mają charakteru przymusowego, wobec czego zawieszenie ŁKS zostało zniesione.

Trzynastoletni piłkarz. W pierwszej drużynie Arsenalu, słynnego klubu angielskiego, rozpoczął grać trzynastoletni piłkarz, uczeń szkoły średniej, Norman Catlin. Catlina zauważono na meczu międzyszkolnym, na którym młodziutki piłkarz strzelił niemniej niż 17 bramek! Po takim występie — Arsenal ściągnął Catlina do swojej pierwszej drużyny.

Sensacyjny wynik Warszawianki z Wisłą. W Krakowie odbył się mecz o mistrzostwo Ligi Warszawianka — Wisła, zakończony sensacją w postaci wyniku remisowego 1:1 (0:1). Sędzia p. Brzeziński dopuścił do ostrej gry, której ofiarami padli w drugiej połowie bramkarze obu drużyn Keller i Koźmin. Widzów zebrało się 3000.

Cracovia pokonana przez Ruch. W Wielkich Hajdukach rozegrany został w niedzielę mecz ligowy pomiędzy Ruchem a Cracovią, zakończony zwycięstwem Ruchu 4:2 (2:2).

Pogoń — Warta 2:0. Rozegrany w niedzielę we Lwowie mecz ligowy Pogoń — Warta przyniósł zwycięstwo drużynie lwowskiej w stosunku 2:0 (1:0). Wynik meczu odpowiada przebiegowi gry. Sędziował dobrze p. Wardęszkiewicz z Łodzi. Widzów — 3000.

Garbarnia — Lechja 4:0. W sobotę 7. 11. w Krakowie odbyły się zawody piłki nożnej o mistrzostwo Ligi między drużyną Lechja — Lwów a Garbarnia — Kraków, z wynikiem 0:4 (0:1) dla Garbarni. Gra prowadzona była w tempie bardzo ożywionem, silnie i z całą przewagą Garbarni nad słabą technicznie, lecz ofiarnie grającą Lechją.

Publiczność w liczbie około 3000 często oklaskiwała świetną grę przyszłego mistrza Ligi.

Polonia wywalcza wynik remisowy z ŁKS. Rozegrany w Warszawie mecz o mistrzostwo Ligi pomiędzy Łódzkim Klubem Sportowym a Polonią zakończył się wynikiem nierozstrzygniętym 1:1 (1:0).

22 p. p. wchodzi do Ligi. Na boisku garnizonowem w Siedlcach odbył się w niedzielę mecz rewanżowy o wejście do Ligi pomiędzy miejscowym 22-im p. p. a śląskim Naprzodem. Pierwszy mecz, jak wiadomo, zakończył się niespodzianką w postaci zwycięstwa 22 p. p. W meczu rewanżowym 22 p. p. jeszcze raz podkreślił swą wyższość, bijąc drużynę śląską w stosunku 2:0 (0:0). Po zawodach rozentuzjazmowana publiczność wyniosła 11-tkę 22 p. p na rękach z boiska. Dzięki temu zwycięstwu 22 p. p. zdobył zaszczytny tytuł mistrza Polski klasy A i wchodzi ostatecznie do Ligi.

Garbarnia remisuje. W niedzielę w Katowicach w obecności 4000 widzów ligowa drużyna Garbarni rozegrała mecz towarzyski z IFC z wynikiem remisowym 3:3 (2:0).

Sędziowie pokonali prasę. Z okazji 10-lecia łódzkiego Kolegjum Sędziów odbył się w Łodzi mecz piłkarski pomiędzy przedstawicielami prasy a Kolegjum Sędziów. Zwyciężyli sędziowie 7:4 (6:1). Całkowity dochód z tego spotkania był przeznaczony na rzecz bezrobotnych.

Finał puharu Europy środkowej. W niedzielę rozegrano w Zurychu finałowe spotkanie o puhar Europy środkowej pomiędzy drużynami Vienną i WAC'em. Zwyciężyła drużyna Vienny 3:2 (1:2). Rewanżowe spotkanie o puhar pomiędzy temi samemi drużynami odbędą się w Wiedniu 12 bm.

Węgry — Szwecja. W rozegranym w niedzielę w Budapeszcie meczu międzypaństwowym w piłce nożnej pomiędzy reprezentacjami Węgier i Szwecji — zwyciężyła drużyna węgierska w stosunku 3:1 (2:1).

Lekka atletyka.

Bieg leśny w Krakowie. 6-ty doroczny bieg leśny, zorganizowany przez miejscową robotniczą Legję, zgromadził 27-iu zawodników. Trasa Bielany — Kraków wynosiła ponad 7000 m. Zwyciężył Skupień (SNTT) w czasie 24:59,4 przed Motyką Zdzisławem (Wisła) i Gabrysiem (Wisła). Bieg ukończyło 23 zawodników.

Boks.

Nokaut w trzech sekundach. Nowy rekord nokautu ustanowił w Londynie pięściarz Jack Pettersen, który znokautował swego przeciwnika Campbella w ciągu 3 sekund. Mecz trwał wprawdzie 22 sekundy, z tego jednak 19 sekund Campbell leżał na ziemi w dwóch nawrotach.

Sukcesy naszych bokserów w Niemczech. W sobotę 7. 11. rozegrali pięściarze Warty poznańskiej mecz bokserski z reprezentacją miasta Zittau, zwyciężając 9:7. Zwycięstwo jest tem cenniejsze, że Warta wystąpiła bez 4 najlepszych zawodników.

Kolarstwo.

Nowy rekord światowy w kolarstwie. Znany kolarz niemiecki, Hille, ustanowił w tych dniach na zawodach w Lipsku nowy rekord światowy w jeździe za tandemem na dystansie 1 klm Uzyskany przez Hillego czas wynosi 1 m. 2,4 sek. Poprzedni rekord — 1:04,2 s. i należał do Belga Linarta.

Hokej.

Tupalski niepewny. Otwarcie sztucznego toru łyżwiarskiego w Katowicach nastąpić ma w dniu 15 bm. W tym samym dniu rozpocząć się mają treningi naszych hokeistów. Jak wiadomo, kapitan związkowy p. Socha ,wyznaczył do treningów następujących graczy: zawodnicy AZS warszawskiego: Adamowski, Tupalski, Kowalski. Polonia: Kryger. Legja: Przeździecki, Szenajch, Materski, Sachs. Pogoń lwowska: Sokolowski. AZS Poznań: Ludwiczak. TKS — Stogowski. Cracovia: Kowalski i Piątkiewicz. AZS Wilno — bracia Godlewscy. Wszyscy wymienieni gracze z wyjątkiem Tupalskiego potwierdzili swój udział w drużynie treningowej. Tupalski na wiosnę kończy politechnikę i egzaminy końcowe absorbują go tak dalece, że o treningu hokejowym zapewne nie będzie mowy.

Różne.

Kusociński przed mikrofonem. W poniedziałek, 9 bm., o godz. 19.30 Polskie Radjo nada na wszystkie rozgłośnie w Polsce interesujący wywiad z Kusocińskim. Kusociński mówić będzie o swych wrażeniach z tegorocznych startów zagranicą.

Sport robotniczy w cyfrach.

Polska na 7-em miejscu.

Ostatnio ukazał się rocznik, wydany przez Międzynarodowy Związek Sportu Robotniczego. W roczniku znajdujemy szereg niezmiernie ciekawych danych o rozwoju sportu robotniczego na kuli ziemskiej.

Do związku, jak się okazuje, przystąpiło dotychczas 25 państw, z tego 22 europejskich, Stany Zjednoczone A. P., Argentyna i Palestyna. Ogółem związek liczy obecnie 1.757.000 czynnych członków, z tego 1.415.000 mężczyzn i 342.000 kobiet. Pod względem ilościowym prym dzierżą Niemcy, którzy posiadają 15.700 klubów i aż 1.170.000 członków. Charakterystyczne, że piłka nożna znajduje się w Niemczech aż na trzeciem miejscu. Robotniczy Związek Piłkarski liczy bowiem „zaledwie" 100.000 członków, podczas gdy kolarski — 120.000 a gimnastyczny — 600.000.

Drugie miejsce w tabeli zajmuje Austrja. Właściwie sport robotniczy jest najbardziej rozwinięty właśnie w Austrji, która na 6.000.000 ludności, posiada aż 272.000 sportowców w związkach robotniczych. Związek austrjacki jest jedynym robotniczym związkiem na świecie, który uprawia również lotnictwo.

Następna zkolei jest Czechosłowacja z dwoma związkami i 175.000 członków. Finlandja liczy 37.000 członków, Szwajcarja 23.000 a Francja 19.503 członków, przyczem w całej Francji znajduje się 4.000 członków a w Alzacji 15.503.

Polska zajmuje 7-me miejsce z czterema związkami i około 15.000 członków, z tego Związek Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych — 7.000 członków, niemiecki Arbeiter Turn und Sportbund — 2.790, a ukraińska organizacja około 2.000 członków.

Najbardziej rozwiniętym jest sport robotniczy w środkowej Europie, a najsłabiej w południowej i krajach anglo saskich.

Poziom sportu robotniczego jest bardzo wysoki, o ile chodzi o lekką atletykę. W innych dziedzinach brak cyfr porównawczych, gdyż związki robotnicze przeważnie nie należą do ogólno-państwowych związków sportowych.

Z życia harcerzy.

Międzynarodowy zlot skautów w Polsce. W roku 1932 odbyć się ma na Pomorzu wielki międzynarodowy zlot skautów wodnych. Spodziewany jest przyjazd około 1000 skautów z zagranicy i tyluż harcerzy z Polski. Sensacją będzie prawdopodobny przyjazd do Polski naczelnego skauta i twórcy skautingu, angielskiego generała Baden-Powella.

Wyborem odpowiedniego na zlot terenu zajmuje się specjalna komisja, wyłoniona przez Naczelnictwo Związku Harcerstwa Polskiego. Wybór padnie prawdopodobnie na teren położony koło jeziora Garczyńskiego pod Kościerzyną, teren ten bowiem pod każdym względem zdaje się odpowiadać warunkom, jakich wymaga zlot skautów wodnych.